

Hírek, események

News, events

A KSH elnökségével egyeztetett Prof. Dr. Palkovics László – Az együttműködési lehetőségekről tartott megbeszélést Prof. Dr. Palkovics László technológiai és ipari miniszter, illetve a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) vezetősége. Hivatalunk részéről Dr. Vukovich Gabriella elnök, Mag Kornélia és Dr. Kincses Áron elnökhelyettesek, valamint Janák Katalin főosztályvezető vett részt a megbeszélésen, ahol a hivatalos statisztikai adatok fontosságáról, aktuális szakmai kérdésekről és az idén ősszel induló népszámlálásról is szó esett. A megbeszélésen elhangzott továbbá az is, hogy a KSH adatokkal és elemzésekkel segíti a Technológiai és Ipari Minisztérium (TIM) stratégiájának kialakítását a tárcához tartozó területeken, így az ipar, a munkaerőpiac, az energetika, a közlekedés, valamint a környezetvédelem és a körforgásos gazdaság kérdéskörében. A hivatal a mindenkori legjobb statisztikai gyakorlatokat követve innovatív termékekkel és szolgáltatásokkal áll a felhasználók, köztük a TIM rendelkezésére.

Prof. Dr. Palkovics László elmondta: „A kormány legfontosabb feladatai közé sorolja a munkahelyek megőrzését és újak létesítését. Központi iparstratégiai cél, hogy Közép-Európában élen járjunk a magas hozzáadott értékű, tiszta technológiák kifejlesztésében és alkalmazásában. A hazai gazdaság középtávon jelentősen profitálhat a többi között a védelmi ipari és az akkumulátorgyártáshoz kapcsolódó fejlesztésekből is.”

Dr. Vukovich Gabriella az idén október 1. és november 28. között zajló népszámlálással kapcsolatban a következőkre hívta fel a figyelmet: „A census eredményei hosszú távon szolgáltatnak meghatározó adatokat a mindenkori érintő fejlesztésekhez, beruházásokhoz. Ez a legnagyobb és a teljes magyar társadalom legfontosabb jellemzőit felmérő adatgyűjtés. A népszámlálás révén pontos és részletes képet kaphatunk a népesség nagyságáról, demográfiai jellemzőiről, egészségi állapotáról, iskolá-

zottságáról, foglalkoztatottságáról, nemzetiségi és vallási összetételéről, élet- és lakáskörülményeiről, így például az otthonok energetikai jellemzőiről.”

Előadás Bolognában – Kovács Katalin, a KSH Népeségtudományi Kutatóintézetének kutatója „*Illiberalism or neoliberalism? COVID-19 pandemic management and public discourse in Hungary*” címmel tartott előadást a 19th Biennial European Society for Health and Medical Sociology Conference elnevezésű eseményen, amelyet 2022. augusztus 25. és 27. között rendeztek meg a Bolognai Egyetem szervezésében.

Előadás Poznańban – Óri Péter, a KSH Népeségtudományi Kutatóintézetének kutatója „*Infant and child mortality in 18-19th Century Hungary from a micro perspective: children and stepchildren, a comparative analysis*” címmel tartott előadást a XXIII International Congress of Historical Sciences elnevezésű konferencián, amelyet 2022. augusztus 21–27. között tartottak a lengyelországi Poznańban.

Előadás Ljubljánban – Šindýlková Zsófia, a KSH Népeségtudományi Kutatóintézetének kutatója „*Maternal relationship quality during pregnancy and 6 months postpartum – Results of the Cohort '18 – Growing Up in Hungary*” címmel tartott előadást a 11. European Family Therapy Association című konferencián, amelyet 2022. szeptember 7–10. között rendeztek meg Ljubljánban. Előadása keretében a kutató a várandós, valamint hathónapos gyermeket nevelő anyák párkapcsolati minőségét, illetve az azt befolyásoló szociodemográfiai tényezőket vizsgálta, a Kohorsz '18 kutatásban részt vevő anyák válaszai alapján.

Kohorsz '18 – Kora gyermekkor konferencia – A KSH Népeségtudományi Kutatóintézet 2022. szeptember 21-én konferenciát rendez. A Kohorsz '18 Magyar Születési Ko-

horszvizsgálat egy, a KSH Népeségtudományi Kutatóintézet által indított nagyszabású felmérés volt, azzal a céllal, hogy átfogó képet adjon a gyermekek magyarországi felnövekedéséről és az azt befolyásoló tényezőkről. A vizsgálat egyfelől a gyermekfejlődés különböző szempontjait kívánta megragadni: fizikai, kognitív és érzelmi fejlődés, egészség, jóllét, teljesítmény és mobilitás. Másfelől a vizsgálat tárgyát képezték a felnövekedést egymással kölcsönhatásban meghatározó tényezők, ezek azonosítása és hatásmechanizmusának feltárása. Ilyen változóknak tekintették a családi és a társas környezeti tényezőket, a társadalmi/származási különbségeket, az egészségi állapotot, a pszichológiai jellegzetességeket, valamint a gyermeket nevelő családok intézményi ellátottságát, foglalkoztatási helyzetét, életmódját, várakozásait és terveit. A kutatás fókuszában három fő terület állt: a demográfiai jellemzők, az egészség és fejlődés, valamint a társadalmi háttér jellemzői.

A 2018/2019-ben született gyermekek felnövekedését nyomon követő vizsgálat révén jobban megismerhetjük a magyarországi gyermekvállalási és gyermeknevelési körülményeket, valamint az itt születő gyermekek fejlődését meghatározó szülői, családi és társadalmi sajátosságokat. A felmérésben közel 9000 gyermek és szülei vettek részt.

A kutatási program egyik különlegessége, hogy az adatgyűjtés már a magzati kora is kiterjedt, lehetővé téve a várandósság körülményeinek vizsgálatát. A vizsgálat elvi alapsokaságát a 2018. április 1. és 2019. április 30. közötti időszakban Magyarországon

született újszülöttek és családjaik adják. Az alapsokaság nagysága kb. 90 000, az induló mintaelemszám közel 9000 fő volt. Mivel a várandósok felkérését és az első adatfelvételeket a védőnők végezték, a minta kialakításakor a védőnői körzeteket vették alapul. Az induló mintába 600 védőnői körzet került be, ezek sok szempontból kicsiben leképezik az ország teljes lakosságát, biztosítva a kutatás reprezentativitását és a kapott eredmények általánosíthatóságát.

Az adatfelvétel 2018. január 1-jétől, a várandósok felkeresésével indult, várandósságuk 28–31. hetében. Ezt három további kérdés követte a gyermek fél-, másfél és hároméves korában. A gyermekek egyéves korában egy speciális, pszichológiai fókuszú kérdésre is sor került, amit egy területileg lehatárolt almintán, a Dél-Dunántúl régióban végeztek. A dél-dunántúli vizsgálat a PTE Pszichológia Intézetével együttműködésben valósult meg, és ebben a kiegészítő szakaszban a gyermekek társas és kognitív készségeit megfigyeléses eljárásokkal is felmérték.

A magzati és a féléves korban történő adatfelvételt a körzeti védőnők végezték, a későbbi szakaszok adatgyűjtései pedig kérdezőbiztosok által felvett kérdőívekre épültek. Az adatgyűjtés alapját az anyával felvett kutatási kérdőívek adták. Ezt egészítették ki az önkitöltős kérdőívelemek, valamint a kutatási adatbázisba utólag kapcsolt adminisztratív adatállományok. Az NKI terve az, hogy a vizsgálatban részt vevő gyermekeket egészen a felnőtté válásukig kövesse. A kutatás önálló weboldala: www.kohorsz18.hu.

Formai változások – A Statisztikai Szemle szerzőinek figyelmébe!

A Statisztikai Szemle formailag megújult, ezért itt és a KSH honlapján egyaránt (https://www.ksh.hu/statszemle_szerzoinkhez) közzétesszük régi és leendő szerzőink számára a kéziratok befogadásával kapcsolatos új információkat.

Milyen témájú tanulmányokat, cikkeket publikálunk a folyóiratban?

Továbbra is szívesen fogadunk minden írást a legtágabban értelmezett statisztika tárgykörében, alkalmazott, elméleti, módszertani és történeti statisztikai témakörökben. A hagyó-

mányok szerint folyóiratunk elsősorban gazdaság- és társadalomstatistikai elemzéseket, módszertani és történeti tanulmányokat publikál, ugyanakkor nyitott minden olyan tudományterület előtt is, ahol statisztikai módszereket alkalmaznak. Különösen fontosnak tartjuk:

- a statisztikai, ökonometriai modellezést,
- a matematikai statisztikai alkalmazásokat, a statisztikai informatikát,
- valamint azokat a tudományterületeket, ahol a statisztika magas szintű alkalmazása jelenleg is folyik (biztosításstatisztika, piac- és közvélemény-kutatás, pszichológia, orvostudomány stb.), de művelőik az eddigiekben kevésbé kapcsolódtak be munkánkba. Örülünk, ha ezen tudományterületek szakemberei felismernék folyóiratunk átfogó statisztikai szemléletét, és más szakmai fórumok mellett bennünket is megkeresnének érdekesebb alkalmazásaikkal.

Hová kell küldeni a tanulmányok, cikkek kéziratait?

A szerkesztőség a kéziratokat a statszemle@ksh.hu és a Tamas.Dusek@ksh.hu e-mail-címen fogadja.

A kézirat szerkesztésekor milyen formai elvárásokra kell figyelni?

Formátum – A kézirat Microsoft Word (doc, docx) vagy arra konvertálható formátumban érkezzon, 12-es betűméretet, Times New Roman betűtípust és normál sortávot használva!

Terjedelem – Folyóiratunkban terjedelmi korlát nincs. A tanulmányok átlagos hossza 1 szerzői ív (kb. 16 nyomtatott A4-es oldal, 40 000 leütés). Ennél rövidebb írásokat is elfogadunk, de előfordulhat, hogy azokat nem a Tanulmányok, hanem a Műhely vagy a Fórum rovatban jelentetjük meg. Amennyiben a dolgozat az 1 ív terjedelmet jelentősen meghaladja, de mondanivalóját érdekesnek, fontosnak találjuk, az írást két részletben közöljük.

Szerkezet – A tanulmányok kötelező kellékei: cím magyarul és angolul; szerző(k) adatai (név, munkahely, beosztás, e-mail-cím); egy rövid (10–15 sornál nem hosszabb) összefo-

láló magyarul és angolul; maximum 3 tárgyszó magyarul és angolul; szöveges rész (jellemzően bevezető, módszerek/eljárás, eredmények, tárgyalás/következtetések, melyek szerkezetére vonatkozóan nincs egységes követelmény, ugyanis az függ a tanulmány műfajától és témájától); esetleg függelék vagy online melléklet; irodalomjegyzék. (Javasoljuk, hogy a szerkezet tekintetében tanulmányozzák a folyóirat korábbi számait.)

Egyéb követelmények

Fejezetcímek – A kézirat szerkezete legyen áttekinthető, a szövegek közti címek szintje háromnál ne legyen több (1. fejezetcím, 1.1. alfejezetcím, 1.1.1. szakasz cím), sorszámozásuk a decimális rendszer szerint legyen folyamatos!

Képletek – Az előforduló képletek lehetőleg MathType egyenletszerkesztőben készüljenek! Kérjük, hogy a képletekre a megfelelő képlet-sor végén, folyamatos számozással (1/, 2/ stb.) hivatkozzanak! A képletekben a változókat dőlt, a vektorokat és a mátrixokat félkövér, álló betűkkel jelöljék!

$$\text{(Például } \frac{\delta}{\delta\sigma^2} = \frac{(\delta_u^2 ZZ^T + \delta_e^2 I_n)}{\delta\sigma_u^2} ZZ^T \text{)}$$

Táblázatok és ábrák – A szövegbe ágyazott illusztrációk számozása legyen folyamatos! A táblázatok és az ábrák címét kérjük angolul is megadni. Ne feledkezzenek meg a vonatkozó időszak feltüntetéséről, valamint a táblázat/ábrák alatt a forrás(ok) megadásáról (Forrás: ...)! A táblázatok/ábrák alá megjegyzést is beszúrhatnak (Megjegyzés. ...). A túlságosan nagy méretű táblázatok alkalmazását – amennyiben a mondanivaló engedi – szíveskedjenek kerülni. Arra azonban lehetőséget biztosítunk, hogy a nagyméretű táblázatokat háttér-információként, mellékletben online hozzáférhetővé tegyék. Az ábrák elkészítésénél kérjük, vegyék figyelembe, hogy azokat az esetek többségében szürke árnyaltos formában fogjuk közzétenni, illetve megjelenésüket a szerkesztés és a tördelés során bizonyos mértékben egységesítjük, méretüket módosítjuk. Ennek érdekében az ábrákat szer-

keszthető (pl. xls, xlsx, ai, eps) formátumban küldjék el! Az ai vagy eps kiterjesztésű ábrákhoz az adott alkalmazásban elkészült **eredeti ábrát kell exportálni**. Az ábrákon a tengelyfeliratokat (mértékegység) is tüntessék fel!

Zárójelek hierarchiája – kerek (), szögletes [], kapcsos { }.

Idézőjelek hierarchiája – „macskaköröm”, »lúdláb«, ’félidézőjel’. **Idézetek:** Másoktól kölcsönzött gondolatokra szó szerint, idézőjelet használva hivatkozzanak, minden esetben oldalszámmal megadva az idézet forrását (*KSH, 2018, 35. old.*)! Ha az idézetet bármivel kiegészítik, akkor azt szögletes zárójellel jelöljék, csakúgy, mint az idézetben talált hibát [sic]! Az idézethez kihagyott részre három pont, a hosszabb kihagyásra szögletes zárójelbe tett három pont [...] utal.

Lábjegyzetek – Kérjük, hogy a szöveghez írt jegyzeteket lábjegyzetbe tegyék, és ne a szöveg végére, végjegyzetként! A túlzottan sok lábjegyzet megtöri, ennél fogva áttekinthetlenné, nehezen érthetővé teszi a főszöveg gondolatmenetét, kérjük, erre legyenek tekintettel.

Függelék – A hosszabb magyarázatokat, kiegészítéseket, módszertani utalásokat, az anyag megértéséhez szükséges részletes definíciókat stb. függelék formájában közölhetik. Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy a mondani való jobb átadása, az olvasók hatékonyabb tájékoztatása érdekében a fontos információk jó részét lehetőleg ne a függelékbe tegyék.

Szakirodalmi hivatkozások – A szövegközi szakirodalmi hivatkozás a szerző (dőlt betűs) nevével és a megjelenés (dőlt betűs) évszámával történik (*Kovács, 2003*), azonos évben kiadott több publikáció esetén a, b, c, kiegészítéssel (*Éltető-Frigyes, 1968; Fellegi, 2001a, 2001b*). Amennyiben (pl. intézeti, hivatali kiadványok esetén) a hivatkozásnak nincs szerzője, akkor azt kiadóval és évszámmal azonosítsák (*KSH, 2019*)! Három vagy annál több szerző esetén szövegközben csak az első szerző családnévére hivatkozzanak, és azt „*et al.*” jelöléssel egészítsék ki (*Virág et al., 2013*)! Az internetes hivatkozásokat teljes

részletezettséggel adják meg (pl. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/ess/-/eurona-new-issue-now-available>)!

Az irodalomjegyzék lehetőleg ne tartalmazzon mezőkódokat, valamint összeállításakor a forrásokat abécérendben sorolják fel, (amennyiben van) megadva az azok digitális egyedi azonosítóját (DOI-ját) tartalmazó linket is (<https://doi.org/10.xxxx/xxx>)! Kérjük, külön szíveskedjenek feltüntetni az internetes (szerző nélküli, csak online elérhetőséggel rendelkező) forrásokat!

Példák a különböző típusú irodalmi hivatkozások formátumára

Folyóiratok:

Balaton A. (2014): SZIGMA: a hazai gazdaságra fejlesztett egyidejű és előidejű indikátorrendszer. *Statisztikai Szemle*. 92. évf. 2. sz. 109–138. old.

Kincses Á. – Bóday P. – Lengyel Gy. – Valkó G. (2012): Egyéni gazdaságok tipizálása a mezőgazdaságban a 2010. évi Általános Mezőgazdasági Összeírás adatai alapján. *Statisztikai Szemle*. 90. évf. 10. sz. 925–942. old.

Acemoglu, D. – Ozdaglar, A. – Tahbaz-Salehi, A. (2017): Microeconomic origins of macroeconomic tail risks. *American Economic Review*. Vol. 107. No. 1. pp. 54–108. <http://dx.doi.org/10.1257/aer.20151086>

Groves, R. M. (2011): Three eras of survey research. *Public Opinion Quarterly*. Vol. 75. No. 5. pp. 861–871. <https://doi.org/10.1093/poq/nfr057>

Kötetek, kötetfejezetek:

KSH (Központi Statisztikai Hivatal) (2019): *Helyzetkép a turizmus, vendéglátás ágazatról, 2018*. Budapest.

Rózsa D. (főszerk.) (2014): *Portrék a magyar statisztika és népességtudomány történetéből*. KSH Könyvtár. Budapest.

Theil, H. (2001): *Principles of Econometrics*. Wiley and Sons, Inc. New York.

Ben-Zvi, D. – Makar, K. – Garfield, J. (eds.) (2018): *International Handbook of Research in Statistics Education*. Springer. New York.

Gonzalez, R. – Griffin, D. (2000): On the statistics of interdependence: Treating dyadic

data with respect. In: *Ickes, W. – Duck, S. (eds.): The Social Psychology of Personal Relationship*. John Wiley and Sons Ltd. Chichester. pp. 181–213.

EUROSTAT (2017): *Sustainable Development in the European Union*. Publication Office of the European Union. Luxembourg.

<https://doi.org/10.2785/842104>

Műhelytanulmányok, konferenciakiadványok, konferenciákon elhangzott előadások:

Kertész B. – Kucsra H. – Szentmihályi S. (2015): *A GDP növekedés középtávú folyamatainak új mutatója*. MNB-tanulmányok. 120. sz. Magyar Nemzeti Bank. Budapest. <https://www.mnb.hu/letoltes/mnb-tanulmany-hun-120-vegleges.pdf>

Blöchl, F. – Theis, F. J. – Vega-Redondo, F. – Fisher E. O. N. (2010): *Which Sectors of a Modern Economy Are Most Central?* CESifo Working Paper Series. No. 3175. CESifo (Center for Economic Studies) Group. Munich.

Lohmann, S. – Ziegler, J. – Tetzlaff, L. (2009): *Comparison of Tag Cloud Layouts:*

Task-related Performance and Visual Exploration. Proceedings of the 12th IFIP TC (International Federation for Information Processing, Technical Committee) International Conference on Human-Computer Interaction: Part I. Springer-Verlag. Berlin, Heidelberg. pp. 392–404. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-642-03655-2_43

Daas, P. J. H. – Puts, M. J. – Buelens, B. – Van den Hurk, P. A. M. (2013): *Big Data and Official Statistics*. Paper presented at the Conference on New Techniques and Technologies for Statistics. 5–7 March. Brussels.

Internetes források:

BBC News (2009): China seeks export carbon relief. 17 March. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature/7947438.stm>

BP plc. (2018): Energy Outlook.

<https://www.bp.com/content/dam/bp/en/corporate/pdf/energy-economics/energy-outlook/bp-energy-outlook-2018.pdf>

Dusek Tamás
főszerkesztő

**A Nemzetközi Statisztikai Intézet (International Statistical Institute, ISI)
fontosabb konferenciaajánlatai**

(A teljes ajánlatlista megtalálható a <https://www.isi-web.org/events/calendar> honlapon.)

IRSYSC kongresszus (6th International Symposium of Researchers, Statisticians and Young Statisticians), **Antalya, Törökország. 2022. november 3–6.**

A szimpózium célja, hogy összehozza a tudomány iránt elkötelezett, a világ minden részéről érkező akadémikusokat, kutatókat, egyetemi és posztgraduális hallgatókat, és teret adjon arra, hogy megoszthassák egymással és

a világgal tudományos kutatásaik eredményeit és innovatív ötleteiket. A kongresszus lehetőséget kínál a statisztika, a biostatistika, az ökonometria és sok más kapcsolódó tudományterület eredményeinek bemutatására. A résztvevők szóban és plakát formájában is bemutathatják munkáikat, emellett korlátozott számban lehetőség van online prezentációra is.

Honlap: <https://irsysc2022.com>